

Referat fra Nasjonalt brukerråd

Dato/Sted: 27.05.2020 Videokonferanse eller møterom Galdhøpiggen på Solliplass.

Tid: 12.00-15.00

Deltakere på møtet: Martin Berhovde, UngFunk, Terje Holsen, FFO/NTF, Ragnar Skaug, NHF/SAFO, Marit Skatvedt (vara), FFO/HLF, Hans-Petter Østreng, FFO/HLF, Karen Hultgren Olsen, SAFO/NFU, Berit Therese Larsen (vara), FFO, Sverre Fuglerud (vara), FFO/NBF, Anne B. Befring, SAFO/FNDB, Else Gro Segerblad (vara) SAFO/FNDB, Harald Kvame Hansen, FFO/LUPE, Solveig Klinkenberg (vara), FFO/LUPE, Nina Holmen, FFO/ADHD Norge, Hanne Skarsvaag (vara), FFO/ADHD Norge

Meldt avbud: Line Skåtøy (vara), Ungfunk, Åsne Midtbø Aas, FFO/Dysleksi Norge, Rita Lie (vara) FFO/Dysleksi Norge, Ann Kathleen Hansen (vara), Ingjerd Haukeland, FFO/Afasiforbundet i Norge, Unn Ljøner Hagen, FFO/NBF, Per Gunnar Johnsen, FFO/Døveforbundet, Elin Langdahl (vara), NHF/SAFO, Frid Tellefsen Svineng (vara), SAFO/NFU

Saksliste

14/2020 Godkjenning av referat fra 22.april 2020

Referat fra Nasjonalt brukerråd 22.04.2020 [her](#)

Berit Larsen deltok ikke i møtet. Referatet justeres med innspill gitt i møtet.

15/2020 Omstillingsprosjektet v/ Prosjektleder Bodil Hafsås fra Kunnskapsdepartementet og representant i prosjektgruppa Gudmund Eikli fra Statped

Prosjektleder Bodil Hafsås orienterte om status i prosjektet.

Se vedlagt presentasjon. [her](#)

Innspill og spørsmål i møtet:

- Kutt i Statped samtidig som ressurser skal brukes i DEKOM/REKOM i tillegg til forslag om videreutdanning og nettressurser. Hvordan kan ressurser i Statped brukes samtidig som det skal være kutt – Berit

- Svar: Forståelse for at det er ønsket å være mer konkret, men per nå er det lite som er konkret. Meldingen ble ikke behandlet før i slutten av april. Arbeidet er godt i gang, men innholdsmessig skjer mye av arbeidet i arbeidsgruppene. Første stop er 29. mai hvor det skal oversendes en statusrapport fra arbeidsgruppene. Da kommer status for arbeidet som er gjennomført, samt hvilke avklaringer som trengs.
- Kompetanseløftet: Her arbeides det sammen med i KS og Udir. Dette er viktige samarbeidsaktører. Behovsavklaringer, etablering av kompetansetilbud og nettverk med UH-sektor er i prosess. Det er dialog med Statped om ressursituasjonen. Det skal bygges ned tilbud i Statped samtidig som det bygges opp kompetanse i kommuner/fylkeskommuner og et felles forskningssenter, dette må løses i fellesskap.
- Robuste forskningsmiljø - hva innebærer det?
  - Svar: Forskningsrådet får ansvar for å lyse ut senter for forskning. Oppdraget legges til et Universitet- og høyskolemiljø (UH). Midler vil komme fra KD, samt krav om selvfinansiering fra UH. Det er lagt opp til at senteret skal samarbeide med Statped, nasjonalt og internasjonalt fagmiljø. Senteret skal ha ansvar for forskning på det spesialpedagogiske, samt små og sårbare fagområder.
- Har Statped fått ekstraoverføringer for å gjøre denne prosessen? Det har vært nedskjæringer i budsjett før og nå blir det enda mindre.
  - Svar: Det er ikke tildelt ekstra midler til Statped. Det forutsetter at det gjøres innenfor dagens rammer. Det vil virke inn i takten på reduksjonen i Statped. Det sikres god dialog med Statped for å få til dette.
- Helse/Statped gruppen: Hvem deltar som brukerrepresentant?
  - Svar: Terje Holsen ble foreslått som brukerrepresentant av Nasjonalt brukerråd 22.4.20 inn i gruppen.
- Orienteringen om status i omstillingsprosjektet prosjektet oppleves som en generell orientering fra det som vi har hørt før. Det er ønske om mer konkret om hva status er. Forventer at KD uttaler seg om kompetanseflukt, normer for spesialpedagoger i PPT, når de skal stå for veiledningen til skolene, avklaring av kompleksiteten/SLV, skal Statped stå for kompetanseløftet mm. Det står i presentasjonen fra KD at *andre* skal gi denne kompetansen til kommunene – det er uklart.
  - Svar: Det er igangsatt mange videre utredninger. Det er ikke noen beslutninger som er tatt.
  - Eks. Komplekse sårbare grupper. Walter og mandatgruppa er i gang med å definere små og sårbare grupper. Spørsmålene ligger i departementet. Kan ikke svare for status for alle spørsmålene.

- Hva er forskjellen mellom at departementet styrer Statped vs. Direktorat?
  - Svar: Det vil komme nye roller for Statped og Udir etter endringene vi prøver å få til. Ifølge økonomireglementet for staten er det mer riktig at departementet delegerer styring. Samarbeidet med KS er enklere å få til fra departementet.
  - Departementet er i gang med å finne en god form for styring av både Udir og Statped
  - Tone Mørk: Det oppleves som en styrke at det er endret i strukturen. Vi kommer nå nærmere departementet og kan ha bedre dialog. Å sidestille Statped og Udir vil øke felles forståelsen. Fagmiljøene kan også bli synliggjort på en bedre måte.
- FOU; hvordan skal man sikre at forskningen som i dag foregår i Statped ivaretas i et nytt senter?
- Hva innebærer det for Statped og deres arbeid at digitaliseringsoppgaver flyttes til Udir?
  - Svar: I oppdrag til arbeidsgruppe som Statped leder som Udir er med i. Å gå opp hva endringen betyr i praksis. Udir er slått sammen med senter for IKT i utdanningen. Dette for å at andre utviklingsoppgaver skal ses i sammenheng med IKT. En forlengelse av dette sett opp mot meldingen det spesialpedagogiske og det allmenpedagogiske må ses i sammenheng. Statped og Udir skal samarbeide fremover og bli tydeligere for at kommuner skal kunne se en helhet fra Udir og Statped Utviklingsavdelingen i Udir skal ha ansvar for utvikling på hele det pedagogiske feltet, også innenfor spesialpedagogikken. Det vil komme en statusrapport den 29. Mai. Arbeidsgruppen har frist 1. september.
- FoU er allerede besluttet å flyttes fra Statped, men vi skal fortsatt drive med fagutvikling. Kan dere presisere her v/Tone Mørk
  - Svar: Fagutvikling vil være å skape ny kunnskap og sørge for at tjenesten videreutvikles. Det er besluttet at FoU skal avvikles, men enhver virksomhet har behov for utvikling. FoU tas ut, men det er viktig at Statped utvikler spisskompetanse og flerfaglighet.
- Er det planen at kompetanseløftet skal være på plass før sommeren. Er det mulig å se oppdraget som sendes til Udir.
  - Svar: Det er oppdrag som skal sendes til Udir og det er offentlig. Flere av områdene vil gis som oppdrag til Udir, men det er viktig at NB også informeres om oppdragene som gis til Udir i det kommende. Eksempel: Læremiddel produksjon.
- FoU: Det bør legges vekt på hvordan FoU kan medvirkende til forskning i et nytt senter. Det er viktig at de som arbeider med dette til daglig tas med inn i forskningen. Det må skje i et samarbeidsmiljø.
  - Svar: Innspillet tas med videre.

Møteplanen til Nasjonalt brukerråd må oppdateres slik at muligheten for å komme med innspill til arbeidsgruppene for å sikre god brukermedvirkning i prosessen.

16/2020 Status og rapport fra gruppa som jobber med mandatet på oppdrag fra Omstillingsprosjektet fra Kunnskapsdepartementet.

Orientering fra arbeidsgruppen som arbeider med mandatet til Statped, ved regionsdirektør i sørøst Walter Frøyen. Presentasjon fra møtet er vedlagt [Nasjonalt brukerråd WF 27052020](#) og oppdraget fra prosjektet er vedlagt (PDF-vedlegg i innkalling)

Spørsmål i møtet:

- Mandat for virksomheten er det det samme som hovedmålene?

Svar: Mandatet skal bidra til å ramme inn virksomhetet. Hvordan mandatet skal stå seg til andre styringsgrep. Ettersom vi ikke er rettighetsfestet er det utfordrende å utforme et mandat.

- Opplever Statped at KD er enig i de vurderingene som Walter ga?

Svar: Gode overganger må sikres. Hva skjer fra dagens målformuleringer til fremtidige mål trer i kraft. Det er snakk om noen år. Klargjør forventninger til Statped i denne perioden. Det er meldt in til neste års målformulering. Det skal tydeliggjøres hva som forventes av Statped.

17/2020 Runden rundt bordet

Hva er det de ulike organisasjonene arbeider med nå.

- Anne Berit Befring SAFO/ Foreningen Norges Døvblinde (FNDB): Avvikle sommeraktiviteter. Tolketjenesten som vi hadde uteble i korona tiden, jobbes med at *tolketjenesten* sikres bedre i tider der det skjer kriser som Korona. Styremøte neste i neste uke.

Nina Holmen og Hanne Skarsvaag FFO/ADHD Norge:

- ADHD diagnosen: Store fylkesvise forskjeller på diagnostisering av ADHD. Interntilsyn i BUP innlandet fra 2012 til i dag viser bekymringsfulle resultat. En kronikk sendes ut i løpet av uken om tema. Her forventes det mediedekning. Spesifikt Elverum har betydelig høyere ADHD diagnostisering enn resten av kommunene i Innlandet. Rapport fra FHI: BUP følger ikke de nasjonale retningslinjene. Det er store forskjeller for hvordan veilederne håndteres i landet.
- Alle fysiske aktiviteter er avlyst
- Kartlegging av hjemmeskole for våre elever og hvordan det har vært: Resultat viser at noe opplever det bedre faglighet og struktur, og de slipper å grue seg til å gå til skolen. Andre opplever utfordrende familiesituasjon, ingen til å hjelpe seg med oppgaver og mange gleder seg til å starte på skolen igjen.
- Koronamidler fra DAM: Koronaprojekter fra Stiftelsen fra Dam: Yoga på nett for stressforebygging (en film per uke i åtte uker). Filmene ligger på nettsidene. Kurs/webinar for veiledning i ettertid, film 3 er ute nå. Første mann til mølla for å melde seg på.
- Søknad til sommeraktiviteter til barn. Sommerleir er avlyst, men det arbeides med å lage et kompenserende tilbud.
- Kurs/webinar for håndtering av privatøkonomi for voksne, med oppstart i august.

Hans-Petter Østreng og Marit Skatvedt FFO/HLF:

- Høringer
  - Arbeid med opplæringsloven sammen med FFO og Barneombudet
  - Liedutvalget
  - FFO
  - UH
- Brev til Høie: Nyhetssendinger som ikke tekstes. Stortingsrepresentant Lars Haltbrekken (SV) stilt helseministeren spørsmål om det i Stortinget
- <https://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=79279>
- <https://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=79191>
- <https://www.dinhorsel.no/hoeie-positiv-til-haltbrekkens-krav-om-bedre-informasjon.6299093-460230.html>
- Mange saker har dukker opp i koronatiden. Utfordring for hørselshemmede i koronatiden
  - UU
  - IKT-løsninger

- Skrivetolking
- Klasserom
- Kohortgrupper
- Det er utfordring bruk av mikrofon i koronatider og bytte av klasserom. Mange har endret bruken av klasserommet og anlegget benyttes ikke
- Fordel med hjemmeskole ettersom de har det rolig rundt seg
- Planlegging til høsten
- Tett arbeid med politikere vedr. Syns og audiopedagoger. Det legges trolig på siden av Statped systemet.
- Kampanje: Informasjon om HLFs store (pre)kampanje nå vedr unge, spilling og lyd: <https://www.hlf.no/aktuelt/2020/headsetchallenge/>

Terje Holsen NTF/FFO:

- Nedstengt i koronatider: Undersøkelse - foreløpig rapport, legges ved somvedlegg
- Mye av tiden med høringssvar: NOU: 1, NOU: 3, UH
- Ny brosjyre
- Diagnostisering: NOUen refererer til undersøkelsen tourett og autisme. Ujevn regional diagnostisering. I noen fylker er det vesentlig høyere enn andre. Mange BUPer ser ut til å ha for lav diagnostisering. Det er bekymringsverdig.

NBF/FFO:

- Koronasituasjonen og hva den medfører
- Halvparten av ansatte i NBF har vært permittert? Bør bli omfattet av pakkene, men har per. nå ikke blitt kompensert. Håper dette rettes opp i revidert nasjonalbudsjett.
- Dekning av briller til barn. Det er lagt inn at det skal strammes inn 220 mil. NOK til 100 mil. NOK. I revidert nasjonalbudsjett. Mange som fikk støtte til briller i fjor får det ikke i år. Det er mange som ikke får støtte. Det er store konsekvenser for de det gjelder. NBF mener det ikke skal være egenandel for barn og unge som bruker briller og linser.
- Koronasituasjonen: Avlysning av samlinger for barn og unger.
- Samling for familiene gjennomføres.
- Undersøkelser blant unge: De har blitt mer ensomme som følge av koronasituasjonen. Det er allerede høy forekomst av ensomme synshemmede (Audun Brunnes).
- Usikkert hvordan det har vært for barn og unge med hjemmeskole.

- Løsning for pakker med punktskriftbøker leveres på døren. Dette får betydning for skjønnlitterære bøker. Dette kan også gjelde for skolebøker.

NHF/SAFO Ragnar Skaug

- Koronasitasjonen:
  - Store økonomiske konsekvenser fordi arrangementer ble avlyst. Ber om at det offentlige kan støtte.
  - Henvendelser fra medlemmer ettersom hjemmesituasjonen ble utfordrende. Det var stort fokus på barn som var utsatt for vold og rus som igjen gjorde at disse barna ble usynlige.
  - [Undersøkelse blant foreldre](#): 549 svar fra foreldre: Hovedkonklusjoner: 85 % oppgir at de ikke har fått dekt sitt behov for spesialundervisning. Det er stor forskjell mellom kommuner, men det viser at det er kun 10 % som har fått den hjelpen de har behov for. Konklusjonene: I en utfordrende situasjon har de svake gruppene blitt svakere.
- SAFO opplæring for foreldre – Veileder

NFU/SAFO v/Karen Hultgren Olsen:

- Koronasituasjonen:
  - Mange har blitt isolerte
  - Avlysning av sommerleirer
  - Landsmøtet i september er utsatt til mars 2021. Fikk ikke gjennomført fylkesårsmøter i riktig tid
  - Arbeid med rettigheter for mennesker med utviklingshemming

LUPE/FFO v/Harald Kvame Hansen

- Koronasituasjonen
  - Utfordring å få undervisningstilbudet en har krav på.
  - Avlastningstiltak er også kuttet på.
  - Manglende informasjon og tilrettelagt informasjon
  - Forventning at det skal gis tilrettelagt informasjon på ASK osv. (Det er noe Statped bør følge opp). Mange personlige henvendelser fra foreldre som ikke får den hjelpen de har behov for
- Svar: Tegnspråk er levert til Udir som supplement. Det ble utarbeidet eksempel på ASK - tavle til veiledning, omhandlet bilder og tegn om Korona.

FFO v/Berit Larsen

- Koronasituasjonen:
  - Arbeid med å få oversikt og melde til myndigheter

- Elever i skolen og de med behov for spesialundervisning og tilpasset opplæring
  - Stor hjelp med undersøkelsen fra HBF
  - Koordineringsgruppen for barn og under: 90 % av barn og foreldre er fornøy med oppfølging i denne tiden, men undersøkelsen viser det andre bildet. Sannsynligvis konsekvens for denne gruppen kommer til syne senere.
  - FFO sender undersøkelser også knyttet til skole nå
  - Telefon til rettighetssenteret med vedtak om spesialundervisning 5. klasse. HAR fått beskejd om at hun ikke fr noe undervsining frem til jul. Denne saken er tatt videre som eksempel på å løfte utfordringer til Stortinget og varslings sak til KD.
  - Seminar om rettigheter for foreldre i skolen er utsatt til høsten. Usikker på om det gjennomføres.
  - Alle kan – Bok med høytlesning er avlyst. Det er laget en podkast hvor denne går ut. Legges ut en gang i uken.
- Høringer
  - Alternativ arendalsuke
  - Feiring av FFO 70 år

Unge funksjonshemmede v/Martin:

- Høringer: Opplæringsloven, Lied-utvalget (universell og medvirkning)
- Spesialundervisning
- Kan ta kontakt med eivind@ungefunksjonshemmede.no

Jobber med hørings svar på forslaget til ny Opplæringslov og Lied-utvalgets forslag til ny organisering av videregående skole. Kommer særlig til å fokusere på forslagene om universell opplæring og spesialundervisning, medvirkning, og overganger

Skal lage veileder om inkludering, spesialundervisning og tilrettelegging, rettet mot ansatte i skolen. Tar gjerne imot innspill til innholdet

18/2020 Eventuelt

Ingen saker.

► Orientering fra Statped:

- Endringer av sentralbordtjenesten i Statped
- Status i planlegging av Nasjonal brukerkonferansen 2021

- Statpeds håndtering av koronasituasjonen
  - Innfasing på Statped. Målet er at alle skal innom kontoret før sommeren. Mellom 80 – 100 % skal være tilbake i jobb til 15. Juni.
  - Må tenke gjennom hvordan kursvirksomheten skal være til høsten. Det er besluttet at det ikke gis botilbud ut 2020. Ytterligere beslutninger tas i direktørmøte 27. Mai.
  - PP-lederkonferansen i mai er flyttet til september.
  - Arendalsuken er avlyst. Det er synd ettersom dette har vært en viktig arena for å rette søkelys på brukergruppene våre og særskilt tilrettelegging
  - Tjenester
    - Interesse for undersøkelsene som er utført i brukerorganisasjonene. Dersom det allerede er et grunnlag, kan Statped benytte disse til rapporteringen til KD.
    - Tjenester til kommuner leveres i tråd med smittevern i kommunene
  - Utfordringer med hvordan det har vært å yte tjenester i perioden med korona
  - Brukerundersøkelse etter sommerferien
- Sentralbordet legges ned i dagens form. Ringer de samme nummere inn, men spør oss blir alternativer man kan taste inn. Et nummer inn til Statped. Alternativ blir gitt innenfor dette nummeret, et av de er: Spør oss om faglige spørsmål og drøftinger innen spesialpedagogikk. Årsak til nedleggelse er nedgang i antall henvendelser. Alle ansatte kan også kontaktes direkte fra Statped.no
- Brukerkonferansen 2021: Det arbeides med å kontakte forelesere: Tema Universell utforming innenfor opplæring. Vi tar også med universell opplæring som er et nytt begrep i forslag i endret opplæringslov.

Til oppfølging:

Forslag til datoer for ekstraordinære møter for Nasjonalt brukerråd for å sikre at NB får fulgt prosessene i forbindelse med arbeidsgruppene knyttet til omstillingsprosjektet i regi av KD.

Neste Nasjonale brukerråd er **onsdag 9. september.**

